

2019-4

Flits

Reuzenrad

Fotoclub

Het Limburgs Licht

Activiteitenagenda

10 september:

Fotobespreking in A gene Bek. (Reis, paard, zomer, vrij)

8 oktober:

Journalistieke of straatfotografie

2 november:

Uitje naar de St. Hubertus markt in Gulpen

12 november:

Clubavond vervalt.

10 december:

Workshop High Key

Evenementen

7 september

Powerwalk met Fujifilm te Maastricht 10:00-13:00

20-29 september

Eerste Maastrichtse Photo Festival

28 september

Powersessie Fotografie Maastricht 10:00-11:30

Graag aanlevering copy voor de volgende nieuwsbrief vóór 1 oktober.

Colofon

Dit is een uitgave van Fotoclub Limburgs Licht t.b.v. haar clubleden.

Verspreiding via mail en website

<https://fotoclublimgburgslcht.weebly.com>

Fotobespreking mei 2019

7 mei jl. was een turbulente avond van fotobesprekingen. Deze avond waren we weer in onze thuisplek in A gene Bek. Met 12 leden hebben we de foto's van de afgelopen 3 workshops en uitjes de revue laten passeren.

De nachtfoto's van februari in de Beatrixhaven en t 'Bassin in Maastricht gaf heel wat wows en aaah's en ooh's. Iedereen had schitterende nachtelijke en stralend lichtende foto's. De opbouwende commentaren waren dan ook niet mis. Heel fijn om te zien dat iedereen zo tevreden was.

In maart is een groep van 7 leden op pad gegaan om foto's te maken van de wijken GMS-H (Grasbroek, Musschemig, Schandelen en Hoppersgraaf). Opdracht was om de buurt in haar huidige staat en de contrasten tussen oud en nieuw vast te leggen. Ook deze dag was geslaagd. We hadden prachtig zonnig weer, dat soms wel voor sterke contrasten zorgde, maar heerlijk was om in de wijken rond te struinen. Jammer dat er altijd mensen zijn die zo asociaal zijn als je gewoon je ding wilt doen zonder iemand tot last te zijn of schade wil berokkenen. Andere daarentegen willen graag op de foto om hun verhaal kwijt te kunnen.

In april een heerlijke avond beleefd bij Cucina del Mondo. Foodfotografie een aparte tak van sport. Onder begeleidend oog van de huisfotograaf Serge Technau ging menig culinaire foto tip over de tafel. Moeilijk was het! Licht is zo belangrijk dat kwam tijdens deze workshop sterk naar voren. De hoek van fotograferen, het licht, de achtergrond, de glinsteringen, de kleuren overal moet je rekening mee houden. Menigeen ging tot de grenzen van zijn kunnen.

De opdracht was maximaal 5 foto's per onderwerp te laten zien om te bespreken. Dit bleek eigenlijk iets te veel te zijn, waardoor de avond ook pas na half elf werd afgesloten. Maar zeker een geslaagde avond.

Op het voorblad

Iedere nieuwe **FLITS** een foto van één van onze clubleden. Deze maand is urbexfotografie van Jan aan de beurt. Gefotografeerd tijdens zijn trip naar Tsjernobyl in het voorjaar van 2019. Lees verder zijn artikel.

Belangrijk!

Kijk even voor de komende activiteiten bij het artikel **bestuursvergadering** verder in deze **FLITS** op bladzijde 9.

De 600 (400) regel

De 600 regel wat is dit nu weer? De 600 regel ook wel de 400 of 500 regel. Drie regels die men toepast om te bepalen of een ster aan de hemel al dan niet als een puntje of een streep(je) zichtbaar is op de foto. We hebben de laatste tijd vaker een avond of nachtopname gemaakt. Bij één zie je de sterren als puntjes en bij de ander zie je dan weer een kort of langer streepje.

De oorzaak is de draaiing van de aarde. Deze draait met een duizelingwekkende snelheid om zijn eigen as. Reken maar uit ongeveer 40.000 km in 24 uur. Zullen we even terugrekenen naar tijden die een foto opname zo ongeveer in beslag neemt. Bij fotografie gaan we uit van 1/x tot 30 seconden of langer. Maar nog steeds seconden werk.

De aarde draait dus 40.000 km in 24 uur. Dat is per uur $40.000 / 24 = 1667$ km en dat is per seconden dus bijna een halve meter ($\frac{1}{2}$ meter). Kun je je voorstellen als je een lichtpuntje voor je lens hebt en dat laat je in 1 seconden opname tijd een $\frac{1}{2}$ meter van links naar rechts bewegen? Juist dan krijg je een vette streep over je foto. Daarom zien sterren er vaak uit als streepjes omdat de belichting niet kort genoeg was.

Maar er is meer van belang of iets al dan niet een puntje of een streep(je) wordt. De afstand en de vergroting. Over de afstand tot de sterren kunnen we kort zijn. Die doet er niet toe. Alles staat veel te ver weg om enige invloed op het puntje of streepje te hebben. Lichtjaren ver!

Wel belangrijk is de vergroting van de lens. Of beter de brandpuntsafstand van de lens. Wil je dus voorkomen dat de sterren streepjes worden dan komt de 600 regel van pas.

De formule om de maximale sluitertijd van een lens met een brandpuntsafstand te berekenen luidt als volgt:

$$T_{\max} = 600 / f$$

Waarbij T_{\max} de maximale belichtingstijd is in seconden, en f de brandpunt instelling van de lens in mm's.

Dus wanneer we een foto zouden maken op 60 mm, dan kunnen we $600/60 = 10$ seconden belichten. Gezien de meeste digitale spiegelreflexen geen 35 mm (fullframe) zijn, maar een factor 1.6 kleiner zijn moeten we hiermee rekening houden in de formule. Gezien de meeste mensen hier een digitale spiegelreflex zullen hebben houden we beter de veilige 400 regel aan:

$$T_{\max} = 400 / f \quad (\text{dit is bij een cropfactor van 1,5 bv Nikon})$$

Onthoud dit altijd bij het maken van de foto's.

Opm. bij cropfactor:

Dus de 600 regel is voor fullframe en de 400 regel is voor cropfactor toestellen. Aangezien niet elke croptoeistel dezelfde cropfactor heeft is de beste formule dus

$$T_{\max} = (600 / cf) / f$$

Waarbij cf = cropfactor en f = brandpuntsafstand

Voorbeelden cropfactor bij diverse merken:

Nikon DSLR = 1,5

Canon DSLR = 1,6

Nikon Coolpix P7700 = 4,6

Canon G5X = 2,7 Enz.

Flits

Dus even enkele Tmax waarden uitgerekend bij diverse brandpuntafstanden:

$f = \text{mm}$	cf	$T_{\text{max}} = \text{sec}$	ff of cp
16	1	37.5	Ff
24	1	25	Ff
18	1	33.3	Ff
400	1	1.5	Ff
16	1,6	23.4	Cp Canon
24	1,6	15.6	Cp
18	1,6	20.8	Cp
400	1,6	0.9	Cp
16	1,5	23.4	Cp Nikon
24	1,5	15.6	Cp
18	1,5	20.8	Cp
400	1,5	0.9	Cp

$$T_{\text{max}} = (600 / cf) / f$$

f = brandpuntsafstand lens, cf = cropfactor (fullframe is 1), ff = fullframe, cp = croptoestel

Zo zie je dat een groothoek de ideale lens is om lang te belichten. Wil je langer dan de seconden genoemd als in bovenstaande tabel dan krijg je dus. Wil je dit voorkomen dan moet je een volgmechanisme gebruiken dat afgesteld is op de draaiing en de as van de aarde.

Focus

Dit lijkt zo eenvoudig. De sterren zijn oneindig ver. Het mag duidelijk zijn dat de automatische focus niet werkt. Om in handmatige focus (M stand) de ring geheel tot de aanslag bij oneindig te draaien is evenmin een gegarandeerde oplossing. Heel veel lenzen (de meesten, vooral de zooms) draaien dan "voorbij" oneindig, waardoor het beeld niet optimaal scherp is. Dit is om toleranties op te vangen, maar ook het zoommechanisme zorgt ervoor dat het focusinstelling niet altijd precies op dezelfde plaats is. Mijn tip: zet de focus op automatisch, zoek een lantaarnpaal of andere lichtbron in de verte op, en focus daar eenmaal op. Dan voorzichtig op handmatige focus zetten zonder de instelling te veranderen en niet meer aankomen. Vindt je dat te dichtbij t.o.v. de oneindig ver verwijderde sterrenhemel, zoek dan de helderste ster en probeer hier een zo scherp mogelijk puntje van te krijgen. Maar dat zal zo als gezegd moeilijk zijn met de autofocus. Doe dat dus handmatig en in live view.

Geschikte lens.

Om een goede sterrenfoto te krijgen is het zaak zoveel mogelijk licht vast te leggen. De belichtingstijd is al beperkt, dus met de maximale diafragma opening kunnen we winst boeken. Echter helaas presteren objectieven het slechts bij maximale opening. De scherpte neemt af (sterren worden bolletjes), maar ook ontstaan er vaak blauwe randjes rond de sterren (Chromatische Aberraties). Een goede lens heeft hier minder last van. Ondanks dit gegeven loont het toch om een lens te gebruiken met een zo hoog mogelijke lichtsterkte, je kunt desnoods nog een iets kleiner diafragma instellen (om betere prestaties te krijgen) zonder ineens heel veel licht te verliezen. Een F1.8 lens is extreem lichtsterk en is ideaal. De Canon EF 50 F1.8 is zo'n lens. Helaas niet superscherp in de randen op F1.8, maar op F2.8 is hij wel scherp en F2.8 is nog steeds heel lichtsterk. Houd er rekening mee dat een F4 lens 2x zoveel licht binnenlaat als een F5.6 lens! De factor is steeds 1.4 in plaats van 2 omdat het over oppervlaktematen gaat als men over hoeveelheid licht spreekt, welke zich nou eenmaal via wortel(2), dus 1.4, verhoudt met de diameter (F-getal is brandpunt/diameter). Hoe hoger het brandpunt, hoe belangrijker de lichtsterkte wordt. Stel voor een 400 mm lens. Je kunt

maximaal 1 seconde belichten volgens de vuistregel. Het mag duidelijk zijn dat dan alleen de felste sterren nog zichtbaar zijn. Er zijn daardoor erg veel foto's nodig om een belichting te verkrijgen die vergelijkbaar is met bijvoorbeeld een opname op 20 mm.

Opname 16-35 mm lens op 16 mm en 37 seconden opname, f/4 en ISO 800.

Eerste Maastrichtse Photo Festival

Het is niet de bedoeling dat we voor allerlei zaken reclame maken, maar ik wil het volgende toch even onder de aandacht brengen.

Van 20 t/m 29 september 2019 vindt het eerste Maastrichtse Photo Festival plaats. Waarom hiervoor aandacht?

Op meer dan 20 locaties in Wyck, binnenstad en hoofdlocatie Sphinxkwartier maak je kennis met het werk van maar liefst 35 fotografen van dichtbij. Tien dagen lang kun je een route volgen die je langs alle exposities leidt om de foto's te bekijken. De fotografen en beeldend kunstenaars die met fotografie bezig zijn komen uit Limburg en de Euregio. En dat is best wel speciaal.

De initiatiefnemers, Bert Janssen en Uschi Prick, zijn tweeënhalf jaar bezig geweest met de voorbereidingen. De kosten zijn € 12,50. Dagelijks van 12:00 tot 17:00 uur.

Geen statief en toch stevigheid!

Hoe vaak komt het niet voor dat je toch net wel even een statief nodig hebt, maar er geen bij je hebt. Wat doe je er aan?

Een statief mee zeulen is niet altijd een optie. Vaak zijn ze te groot of net ietsjes te zwaar. Je hebt je handen al vol en dan beslis je om geen statief mee te nemen. Maar onverwachts heb je er toch ééntje nodig.

Er zijn een aantal manieren om dit op te lossen.

Persoonlijk vind ik dat alle methoden waarbij je je eigen lichaam gebruikt niet ideaal zijn om als statief te dienen. Maar soms kun je niet anders.

- **Een stevige ondergrond** b.v. een boomstronk, een vuilnisbak, een bank of een muurtje. Dit is natuurlijk ideaal. Je kunt er van uit gaan dat het muurtje en genoemde andere niet onverwachts bewegen en dat je daardoor bewegingsonscherpte krijgt. Normaliter zijn deze echter van boven meestal horizontaal / waterpas (m.u.v. bank en boomstronk) en dan is weer niet altijd wat je wil. Je wil soms iets omhoog of iets omlaag richten. Dan kun je er een zakdoek, een beurs, een jas of iets dergelijks onder leggen.
- **Een lantaarnpaal**
iets minder ideaal dan een muurtje want je eigen lichaam kan nog invloed uitoefenen. Maar goed er tegen gedrukt is het een prima oplossing.
- **Een tas.** Je bent onderweg en hebt een stevige boodschappentas of nog beter je fototas bij je. Leg deze op de grond en modelleren deze zodat hij met de camera erop de stevigheid heeft die je wil hebben en de richting van de camera.
- **Een touw.** Bevestig een stevig touw onder aan je camera (statiefvoetje/schroefhaak). Het touw moet een lengte hebben even lang als je zelf bent. Maak aan het andere eind van het touw een lus waar je schoen in past. Trek het touw strak door de camera omhoog te trekken. Is het te lang, kort het touw in tot de juiste lengte.
Dit is weer iets minder stabiel aangezien je ook je eigen lichaam gebruikt. Je kunt dan weliswaar niet meer omhoog, maar wel naar rechts of links en naar voor en achter. Dus toch enige onstabieleit.
- **De rijst- of kersenpittenzak.** Een zakje gevuld met rijst of kersenpitten is licht en redelijk goed mee te nemen. Maar dan denk ik wel eens dan kan ik ook een statief meenemen. Een groot voordeel heeft de rijst- of kersenpittenzak wel. Je kunt hem laag leggen wat weer ideaal is voor macro fotografie of laag bij de grond fotografie. En je kunt hem op een muurtje, boomstam of iets dergelijks leggen en gemakkelijk je camera richten zoals je het graag wil. Stabiliteit is prima!
- **Je eigen lichaam.** Heb je al deze bovengenoemde items niet tot je beschikking dan heb je nog altijd je eigen lichaam. Twee onderdelen daarvan kun je eniger mate gebruiken als statief. Dat zijn je armen en je benen/knieën. Ga op de grond liggen en ondersteun je camera met je ellenbogen op de grond. Of hurk met een been plat op de grond en gebruik de knie het bovenbeen van het andere been als ondergrond samen met je ellenboog/arm.

Bij al deze oplossing m.u.v. de lantaarn, je eigen lichaam en het touw raad ik aan een draadontspanner of de zelfontspanner te gebruiken om elke mogelijke beweging uit te sluiten.

Veel plezier en bedenk zelf of je nog een “betere” manier weet ☺

Tsjernobyl

Een keer naar Tsjernobyl is wat elke urbexfotograaf wel op zijn bucketlist heeft staan, maar het is niet voor iedereen wel gelegd om er een keer naar toe te gaan. Daarom moeten we het doen met de foto's en verhalen van anderen.

Jan Peçak is er geweest. Hij vertelt en laat ons enkele foto's zien van deze fantastische trip.

Onze jongste dochter Loes werkte in 2018 voor het Internationale Rode Kruis in Kiev, Oekraïne. Kiev is een bijzondere en mooie stad. Daarom nodigde ze ons uit om een weekje op bezoek te komen. Zij regelde een B&B en ook een dagtrip naar Tsjernobyl.

Voor € 83,- pp boekte ze bij een plaatselijke touroperator "Solo East Travel" een bustocht, inclusief een lunch, naar Tsjernobyl. Het is een klein busje voor ca. 20 personen en alle plaatsen zijn bezet. Op vrijdagmorgen 29 juni 2018 vertrokken we uit Kiev voor een 2 uur durende busreis.

Even vooraf: Op 26 april 1986 ontplofte in Tsjernobyl een kernreactor. De grootste kernramp tot nu toe op aarde. De straling uit deze kernreactor is vandaag de dag afgeschermd met 2 z.g. sarcofagen. Deze 2e sarcofaag echter, gereed in 2016, zal over 100 jaar ook weer verweerd zijn en dan niet meer voldoen. De hoop is gevestigd dat knappe koppen tegen die tijd een (permanente) oplossing hebben gevonden. Binnen een gebied met een straal van 30 km rondom het rampgebied is de komende 50.000 jaar geen bewoning mogelijk.

Korte verblijven zijn wel toegestaan. Technici en ingenieurs die daar aan een mogelijke oplossing werken, verblijven er maximaal 2 weken; 2 weken op, 2 weken af.

Voor het instappen werden onze paspoorten gecontroleerd met de gegevens van de reservering. In mijn rugzak had ik naast wat fruit en water mijn Nikon 7100 met 18-105 zoomlens mee. Onze kleding moest zoveel mogelijk huid bedekken. Dus korte broeken en T-shirts waren not done. Tijdens de busrit kregen we 2 films te zien. De eerste film bracht het bouwen van de 2e sarcofaag in beeld, een knap staaltje ingenieurswerk, waar ook een Nederlands bedrijf aan meewerkte. De 2e film liet beelden zien uit nieuwsuitzendingen en documentaires van de ramp die vlak na de ontploffing op TV uitgezonden waren. Een opmerkelijk feit hieruit was de aanvankelijke ontkenning van president Gorbatsjov dat er een kernramp plaatsgevonden had. Aangekomen bij de 30 km zone werden onze paspoorten voor de 2e maal gecontroleerd. Van de gebouwen en militairen die de "grens" bewaken mochten geen foto's genomen worden.

Verder door alleen maar bossen. Hier ergens een stop gemaakt. De gids nam ons mee naar een bospad. Links en rechts verscholen achter bomen en struikgewas zagen we vervallen huizen.

Ferrari voor garage

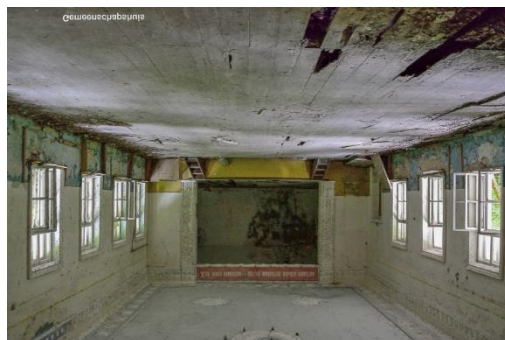

Opknapper

Flits

Voor de ramp was dit een tweebaansweg, met druk verkeer en bebouwing. Onvoorstelbaar. We mochten enkele woningen van binnen bekijken. Compleet verwoest door de tand des tijds, de elementen en de natuur. Trieste aanblik maar een paradijs voor de urbex liefhebber.

We naderen de 10 km zone. Ook hier weer paspoort controle. Ook hier "no foto". Bevinden zich in de 30 km zone toch nog zo'n 1600 mensen die hier voor het werk moeten zijn, in de 10 km zone zie je slechts een handjevol bewakers.

Het busje stopt vlakbij de ontplofte kernreactor. Te voet naderen we de sarcofaag tot op 300 meter. De geigerteller laat een lage waarde zien. In de stad Kiev met bijna 3 miljoen inwoners is de straling iets hoger. Volgens de gids loop je bij een trans-Atlantische vlucht meer straling op dan hier.

We mochten wel foto's maken, maar met beperkingen. De gids maakte met haar armen een V-teken. Dat was de ruimte en richting waar we mochten fotograferen. De rest van de gebouwen waren taboe. Na deze fotostop reden we verder naar het spookstadje Pripjat, een steenworp afstand van Tsjernobyl. Ooit woonden hier 55.000 mensen. Hoofdzakelijk gezinnen van werknemers die in de 4 kerncentrales te werk waren gesteld. Een vijfde centrale was in aanbouw. Maar alles ligt nu op z'n gat. Eerder had ik het al over urbex. Kom je in België of Frankrijk wel eens een enkel huis of kasteel tegen, hier heb je een hele stad ter beschikking.

Flits

Tijdens de rondwandeling mochten we niets aanraken of van de grond oppakken. Huizen, scholen, zwembad, casino, bioscoop, sporthal en flatgebouwen al meer dan 30 jaar verlaten en langzaam door de natuur opgeslokt. Onwerkelijk! Ook kwamen we op een plein met een verlaten kermis. Verroeste botsauto's, draaimolen zelfs het reuzenrad stond er nog. Dit reuzenrad is volgens mij het meest gefotografeerde object van Pripjat. Als je op internet foto's opzoekt van Pripjat kom je altijd dit reuzenrad tegen.

Reuzenrad

Natuur botst met auto's

De gang van de school

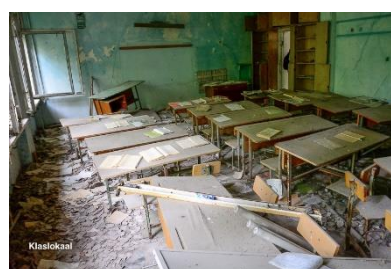
Draaimolen

Verzonken woonboot/restaurant

Lamp deeft onderspit

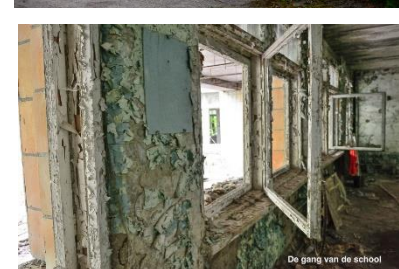
Klassikaal

Hotell en nat' qanq eb ni wuodegatiel?

Drukkracht

De gang van de school

Tijd om naar Kiev terug te keren. Bij de "grensposten" van de 10- en 30 km zones moesten we nog door detectiepoortjes. Hier werden we gecontroleerd of we een onaanvaardbare dosis straling hadden opgelopen. Gelukkig was dat bij geen van ons reisgezelschap het geval.

Jan Peçak

Mini foodgids

Nadat we een interessante avond met foodfotografie bij restaurant Cucina del Mondo (nu Graffiti) in Heerlen hebben beleefd is een leuke aanvulling de gratis mini foodgids die je kan downloaden via Zoom.nl.

Ga naar onderstaande site. (Is wel lang). Vul op de site je emailadres in en druk op verzenden. Je krijgt dan een mail met een downloadlink. Downloaden en opslaan op je harde schijf en lezen maar. Leuke gids met best interessant artikelen en mooie foto's.

https://zoom.nl/artikel/partner/26281-tips-voor-foodfotografie---gratis-minigids.html?utm_source=zoom&utm_medium=email&utm_campaign=ZM_nieuwsbrief_20190730&profilesource=Copernica

Bestuursvergadering

Dinsdag 20 augustus jl. zijn we als bestuur bij elkaar gekomen om o.a. de items en activiteiten van de tweede helft van 2019 te bespreken en deze handjes en voetjes te geven.

Voor jullie interessant om te weten:

- 10 september: Jullie mogen tot 10 september aan de slag met foto's maken met als thema **REIS, PAARD, ZOMER** of **VRIJ**. In tegenstelling tot eerdere fotobesprekingen deze keer **MAXIMAAL 2 foto's**. We willen iets dieper op de fotobespreking in gaan. Kwaliteit, compositie, belichting, waarom deze foto enz.
- 8 oktober: Voorlopig staat journalistieke- of straatfotografie op het programma. We willen een gastspreker hiervoor uitnodigen.
- 2 november: We gaan fotograferen op de St. Hubertusmarkt te Gulpen. We verzamelen om 10:00 uur. Waar horen jullie tijdig.
- 12 november: de clubavond valt i.v.m. het uitje op 2 november uit.
- 10 december: Rolf gaat een workshop HIGH KEY organiseren. We nemen dus onze fotoapparatuur mee. Camera, statief, flitsers, soft boxen enz. enz.

Inderdaad nog maar vier keer komen we dit jaar bij elkaar. De tijd gaat snel! Laten we ook het najaar tot een leuke en interessante fototijd maken.

Verder heeft Ad Gerards zijn lidmaatschap opgezegd. Wij danken Ad voor zijn inzet in het verleden en hopen dat hij blijft fotograferen en misschien een keer tot ziens.

Bestuursfuncties:

Zoals jullie begrijpen staat de ALV (Algemene Ledenvergadering) er weer aan te komen.

Vrijdag 17 januari 2020 maken we er weer een gezellige avond van en bespreken we het jaar 2019 en maken we een start met 2020. Een nieuw fotojaar met nieuwe kansen en voor iedereen mooie foto's.

Flits

Natuurlijk hebben we handjes en voetjes nodig om bijeenkomsten, uitjes, workshops enz. te organiseren. Meestal doet het bestuur iets en daarom zoeken we ook dit jaar weer leden die wel eens in het bestuur willen meedraaien. Gewoon als helpend bestuurslid of als bestuurslid met een specifieke taak. Denk er eens over na en geef even een seintje als je er wat voor voelt of het gewoon een keer wil proberen!

Museum aan het Vrijthof transformeert tot fotografiemuseum

Een artikel van Michelle Peeters
(fotografe en oprichter van DeuxBleus Fotografie).

Nederland is een fotografiemuseum rijker. Op 26 september 2019 opent Museum aan het Vrijthof in Maastricht officieel haar deuren als nieuw fotografie museum.

Ik ga het hele artikel niet overtypen. Maar voor wie geïnteresseerd is kijk/lees even haar volledig artikel op

<https://www.photofacts.nl/fotografie/rubriek/inspiratie/museum-aan-het-vrijthof-transformeert-tot-fotografiemuseum.asp>

Noteer alvast → ALV = vrijdag 17 januari 2020

Beoordeling Foto(serie)

Om al tijdens het fotograferen rekening te houden aan welke eigenschappen een foto moet voldoen “om door de keuring te komen” is schier onmogelijk. Wil je alle beoordelingsaspecten bij het klikken van de ontspanknop laten meewegen, is meestal de vogel al gevlogen. Toch willen we je niet ontmoedigen; veel fotografen hebben een eigen stijl en voorkeur voor onderwerpen ontwikkeld, zodat zij op vrijwel automatische piloot hun foto's maken. Veel oefenen en gebruik maken van het onderstaand schema, zal uiteindelijk je kwaliteit je foto's vergroten.

Het schema bevat negen beeldelementen, die veel vakmensen gebruiken om foto's zo objectief mogelijk te beoordelen.

Schrik niet van de hoeveelheid termen, maar kijk er wel zo nu en dan eens naar. In de loop van de tijd ga je het steeds makkelijker vinden om met deze materie om te gaan en er zelfs vooraf al rekening mee te houden als je de foto maakt.

Als we ieder element zouden beschrijven, werd het een compleet boekwerk. Dat is niet de bedoeling van deze kaart. In boeken en op het internet is er veel lover het beoordelen van foto's te vinden. Voorbeelden zijn [Digitale fotografietips.nl](http://Digitale.fotografietips.nl), [Fotobespreking Peter van Tuijl](#), [Checklist-foto-bespreken](#)

Tip: Knip het volgende schema uit en vouw deze in drieën m.b.v. de blauwe lijnen en bewaar deze in je fototas.

Compositie <ul style="list-style-type: none"> • Vorm • Ritme • Hoofdvorm • Stijl, lijn- en vlakverdeling • Ordening 	Techniek <ul style="list-style-type: none"> • Oog en camera verschillen • Scherp/onscherp • Beweging/stilstand • Beeldhoek, optiek 	Textuur <ul style="list-style-type: none"> • De afdruk • Raster, pixel, korrel • Glans, mat • Stof en materiaalweergave
Licht <ul style="list-style-type: none"> • Sfeer • Contrast • Verlichting, belichting, manipulatie • Licht en donkere accenten 	Perspectief en ruimte <ul style="list-style-type: none"> • Platte afbeeldingen • Relatieve grootte • Hiërarchie tussen onderwerpen • Lijnen, grootte, scherppte, vorm 	Verhaal en symboliek <ul style="list-style-type: none"> • Gebeurtenis in beeld • Cultuur • Beeldtaal • Wie, wat, waar, wanneer • Duiding
Kleur <ul style="list-style-type: none"> • Gevoel, emotie • Contrasten • Harmonie • Kleurtoon, verzadiging 	Manipulatie <ul style="list-style-type: none"> • Eigen versie van de werkelijkheid • Voor de camera, in de camera, na de camera • Ongelijktijdigheid van tijd en plaats 	Context <ul style="list-style-type: none"> • Verhaal er bij is belangrijk • Seriematig • Tijdgeest • Samengebrachte beelden vertellen meer

Algemene beoordelingsaspecten die je vooraf kunt gebruiken

Techniek

- Onder- of overbelichting (gradatie)
- Kleurweem te blauw, magenta, cyaan
- Focussing; scherppte voor, midden, achter.
- Kompositie; uit welke hoek genomen en waar liggen de sterke punten?
- Uitsneden; wat is er te veel in beeld en wat mist er.
- Is er een juiste keuze van lensafstand en diafragma gemaakt?

Kunstzinnig

- Is er een samenhang in de foto en vertelt het de toeschouwer wat.
- Is het romantisch, architectonisch, kunstzinnig?
- Is het invallend licht goed gekozen, zijn de schaduwen correct.
- Staat de foto recht en was het beter liggend of staand?
- Stond de camera te dicht bij of te veraf?
- Was het in of uitzoomen wel juist?

Opmerkingen.

In het algemeen geldt dat alleen een op goed fotopapier met minimum grootte van A4 formaat afgedrukte foto te beoordelen is. Geprojecteerde en/ of TV en computerschermen zijn een goed hulpmiddel, maar kunnen door hun helderheid, kleurweem en kalibratie afwijken van een op papier afgedrukte foto. Ondanks deze tekortkomingen zijn ze wel uitermate geschikt voor onze fotobesprekingen.

6 tips voor het beoordelen van foto's

Op internet is het niet moeilijk om een foto snel af te kraken met een lompe opmerkingen. Dat is echter niet bepaald een nette manier van omgaan met anderen. Een bruikbare beoordeling geven van een foto waar de fotograaf ook daadwerkelijk wat aan heeft, is echter helemaal niet zo moeilijk en kost je maar een klein beetje extra moeite. Hieronder zijn **6 tips** die wij, als Fotoclub Limburgs Licht, willen gebruiken bij de beoordeling van foto's door en van onze leden.

1. Voegt je opmerking iets toe?

Het heeft geen zin om de zoveelste te zijn die in de reacties op een foto 'Prachtig!' roept. Bedenk voordat je een reactie op een foto plaatst of de reactie ook wel echt toegevoegde waarde heeft. Mocht dat niet het geval zijn, dan is het slimmer om maar gewoon niet te reageren.

2. Geef opbouwde kritiek

Het is nooit moeilijk om kritiek te geven op een foto. Op elke foto is wel wat aan te merken. Al is het maar dat je altijd een andere keuze had kunnen maken, waardoor de foto net wat anders was geweest en wellicht beter.

Als je iets aan te merken hebt, doe dat dan op een opbouwde manier. Niemand heeft er wat aan als een foto afgekraakt wordt (al vind je hem dan nog zo slecht). De fotograaf kan echter wel zijn voordeel doen met oprechte suggesties ter verbetering. Maak je er in zo'n geval niet te makkelijk vanaf en geef eventueel verwijzingen naar een uitleg van een bepaalde techniek of bijvoorbeeld compositieregel.

En als je dan echt niks opbouwend te melden hebt, reageer dan niet op de foto.

3. Hanteer gebruikelijke fatsoensnormen

Op internet kun je jezelf verschuilen in anonimiteit en zo lekker je ongezouten mening geven. Dat het kan, betekent echter niet dat je het ook moet doen. Soms lijkt het wel dat iemand, zodra die zich anoniem op internet begeeft, opeens een ander persoon wordt. Ben je tegen mensen die bij de bakker voor je in de rij staan ook zo onaardig?

Op internet gelden dezelfde fatsoensnormen als in het dagelijks offline leven. Aan de ontvangende kant zit ook gewoon iemand met gevoel en emotie. Die heeft zijn best gedaan op de foto waar je op reageert en dat verdient een nette reactie.

4. Stel een vraag

Een mooie manier om niet alleen een reactie achter te laten, maar ook waarde toe te voegen aan de discussie is een vraag stellen over de foto. Bij voorkeur geen algemene vraag, maar juist een vraag die laat zien dat je nagedacht hebt over hoe de foto gemaakt is.

Het leuke van vragen stellen is dat het antwoord voor jou, en alle anderen die het lezen, ook erg waardevol kunnen zijn. Zo kun je veel leren van fotografen die vertellen over de details van hun werkwijze in een bepaalde foto.

5. Uit je gevoel

Zonder zweverig te willen klinken; het is goed om jouw gevoel te beschrijven bij een reactie op een foto. Zo'n beschrijving van je emoties kan goed onder woorden brengen wat een foto teweeg brengt bij iemand en dat

Flits

is dan weer prettig om te horen voor de fotograaf. Ook kan hij of zij zo bepalen of de emotie die opgeroepen wordt, ook is wat de bedoeling was bij het maken van de foto.

6. Gebruik de vier pijlers

In het boek Over Foto's Gesproken van Brongers en Ophof wordt het beoordelen van een foto aan vier pijlers gehangen: beschrijven, analyseren, interpreteren en waarderen. De eerste twee pijlers zijn objectief en de laatste twee subjectief.

1. Door te **beschrijven** wat je ziet op de foto kunnen anderen kijken of ze hetzelfde zien in de foto die je bespreekt.
2. Je kunt daarna doorgaan met het **analyseren**. Hier kun je benoemen welke technieken en eventueel stijl van de fotograaf je terugziet je in de foto.
3. Bij het **interpreteren** van de foto kun je de uitkomsten van de eerste twee stappen gebruiken om een relatie te leggen tussen alle aspecten van de foto. Waar gaat de foto over? Welke bedoeling had de fotograaf (wellicht) met de foto?
4. In deze laatste stap **waardeer** je de foto. Door eerst de vorige stappen te doorlopen voorkom je dat je zomaar een eerste indruk uit, maar heb je daadwerkelijk nagedacht over de foto. Je noemt hier wat de foto met jou doet. Wat zou er volgens jou nog kunnen verbeteren in de foto? Wat vind je goed?

Omdat we ons nog in een pril stadium bevinden met het beoordelen van elkaars foto's beperken we ons vooralsnog tot de eerste 2 pijlers. Wellicht gaan we later ook de pijlers 3 en 4 behandelen.

De vier pijlers kunnen we heel gedetailleerd opdelen.

Pijler 1: beschrijven

- Probeer zo objectief te verwoorden wat feitelijk is afgebeeld
- Wat beschreven wordt, is meestal het onderwerp van de foto
- Doel: iedereen ziet hetzelfde
- Geeft antwoord op de vragen:
 - a. Wat zie ik op de foto?
 - b. Wat is er vermoedelijk aan de hand?

Pijler 2: analyseren

- Blijf objectief en beschrijf de zichtbare kenmerken van de foto
- Geef geen interpretatie of waardering

De onderstaande aspecten worden gewogen:

Compositie

- Centrale compositie
- Decentrale compositie
- Overallcompositie

Lijnwerking

- Rechte lijnen
- Denkbeeldige lijnen

- Opgaande lijnen(van links naar rechts)
- Neergaande lijnen(van rechts naar links)

Kadrering, herhaling en ritmiek

- Open kader
- Gesloten kader
- Is er sprake van een bepaalde herhaling
- Is er sprake van ritme in de foto

Ruimte, Perspectief en Tijd

- Het standpunt is onder meer bepalend voor ruimte en perspectief
- Het moment van maken van de foto kan cruciaal en dus bepalend zijn voor het slagen van een foto

Licht & Kleurgebruik

- Verdeling van licht en donker
- Toon van het licht, denk hierbij aan:
 - a. Gradatie
 - b. Contrast
 - c. Dekking van het beeld
- Verzadigde kleuren of monochromie

Materiaal en presentatie

- Een foto is een object van een bepaalde afmeting en een bepaalde textuur
- Hoe worden foto's gepresenteerd
- Welke vorm of verdeling
- Met of zonder passe-partout

Techniek

- Detaillering
- Scherpheid & onscherpte
- Gebruik van bestaand licht brandpuntsafstand
- Beweging

Manipulatie

- Photoshop
- Filters
- Filmkeuze(bv infrarood)
- Bewerking in Doka
- Etc.

Bespreken van beeldelementen

- Beeldelementen die direct in het oog springen
- Beeldelementen welke minder in het oog springen

- Opvallende beeldelementen
- Beeldelementen in dienst van de inhoud.

Persoonlijke stijl

- Vaak is een persoonlijke stijl van de fotograaf te herkennen, bijvoorbeeld: onderwerpkeuze, beeldelementen, etc.

Pijler 3: interpreteren

- Subjectief
- Belangrijk zijn:
 - a. Betekenisvolle relatie leggen tussen alle aspecten van de foto
 - b. Weeg alle beschreven en geanalyseerde aspecten mee
 - c. Blijf dicht bij de werkelijkheid en doe de hele foto recht
 - d. Wat je zegt moet voor toehoorders te volgen zijn
 - e. Houd het kort en bondig

Invalshoek:

- Onderwerp: waar gaat de foto of de serie over
- Genre: bijv. landschap, natuur, portret, documentair, stillevens, architectuur, etc.
- Thema:
 - a. waar gaat de foto over,
 - b. verwijst het naar dieper liggende thematiek,
 - c. welk verbindend element is er tussen de foto's

Bedoeling van de fotograaf

- Fotograaf had geen bewuste bedoeling:
 - a. bespreker geeft inzicht in wat de foto kan oproepen bij anderen
 - b. meerdere interpretaties van een beeld mogelijk
- Fotograaf had wel een bedoeling
 - a. fotograaf kan nagaan of zijn bedoeling goed overkomt bij het publiek

Betekenis

- Tekens en symbolen: verwijzen ergens naar en geven afgebeelde elementen zo betekenis
- Punctum van de foto: een aanwijsbaar detail in de foto dat je treft, dat raakt je als kijker waarbij gevoelens opgewekt kunnen worden als Bewondering – Afkeer – Irritatie – Medelijden – Angst – Interesse – Herkenning – Bevreemding – Vertederend – Onbegrip
- Meerduidigheid: referentiekader en context (presentatie, onderschrift)

Functie van beeldelementen

- Waarop ligt het accent in de foto?(lijnen, scherpte, licht, etc.)
- Wat is opvallend aan-of afwezig op de foto en welke betekenis geeft dat?
- Betrek beeldelementen bij deze interpretatie

Pijler 4: waarden

- Subjectief
- Geven van een waarde oordeel over foto's, rekening houdend met de context van de bespreking.
- De voorgaande pijlers helpen je tot een fundering van je oordeel te komen, maar meestal is de waardering sterk gebaseerd op pijler 3, de interpretatie.
- Spontane reactie mag!

Manieren van waarden

- Persoonlijk: wat doet het met mij
- Relatie tot andere foto's in een serie (deze is beter/beste)
- Relatie tot alle foto's (ooit gemaakt)
- Mate waarin het voldoet aan de opdracht of gekozen onderwerp
- Je opvattingen over fotografie

Invalshoeken van een waardeoordeel, fotografie als:

- Realisme: weergave van de wereld/het leven
- Expressionisme:
 - a. expressie van de fotograaf,
 - b. uitdrukken gevoelens of
 - c. hoe hij in de wereld staat, manipulatie van de foto is hierin geoorloofd
- Instrumentalisme: middel om doel te bereiken (bepaalde zaken onder de aandacht brengen)
- Formalisme: ultieme organisatie van beeldelementen in het platte vlak

Positief waarden, stimuleren

- Gericht op het positieve, op stimuleren en motiveren en niet op ontmoedigen of demotiveren.
- Evenwicht vinden tussen positief waarden en kritische kanttekening, zodanig dat de maker en toehoorders er mee verder kunnen.
- Waardeer de foto en niet de fotograaf
- Het gaat om subjectieve uitspraken. Wat is de relatie tussen techniek en beeldopbouw?
- Je geeft aan wat goed is en wat verbeterd kan worden en geef vooral aan waarom.

Dat was heel veel tekst. Hopelijk zien jullie door de bomen het bos nog. Of moeten we zeggen zien jullie door de lichtschakeringen de foto nog!

Kopij

Als jullie ook eens iets kwijt willen en dit op papier met de anderen wil delen, klim dan in de pen en schrijf een stukje dat we dan in de volgende **FLITS** kunnen plaatsen. Ben je niet zo'n schrijver! Vertel het dan aan mij dan schrijf ik het op. Maar deel en blijf er niet mee zitten 😊

Of vindt je het fijner als je gevraagd wordt om een stukje te schrijven. Zie het voorbeeld van Jan over Tsjernobyl.

Wie volgt?